

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN

TỔ: KHOA HỌC TỰ NHIÊN

MÔN KHTN – KHỐI 6

(Từ ngày 04/12 / 2023 đến ngày 09/12 /2023)

BÀI 20: CÁC CẤP ĐỘ TỔ CHỨC TRONG CƠ THỂ ĐA BÀO

A. LÝ THUYẾT

I. TỪ TẾ BÀO ĐẾN MÔ

- Mô là tập hợp một nhóm tế bào giống nhau về hình dạng và cùng thực hiện một chức năng nhất định.

II. TỪ MÔ ĐẾN CƠ QUAN

- Cơ quan là tập hợp của nhiều mô cùng thực hiện một chức năng trong cơ thể.

III. TỪ CƠ QUAN ĐẾN CƠ THỂ

- Hệ cơ quan là tập hợp một số cơ quan cùng hoạt động để thực hiện một chức năng nhất định.
- Cơ thể đa bào được cấu tạo từ nhiều cơ quan và hệ cơ quan. Các cơ quan cùng thực hiện chức năng tạo thành hệ cơ quan, các hệ cơ quan hoạt động thống nhất, nhịp nhàng để thực hiện chức năng sống.

B. VÍ DỤ MINH HỌA

Câu 1: Cơ thể người được cấu tạo từ những loại mô nào? Cho ví dụ?

Trả lời

Cơ thể người được cấu tạo từ rất nhiều các loại mô khác nhau, ví dụ: mô thần kinh, mô biểu bì, mô cơ,...

Câu 2: Ở cơ thể đơn bào, mỗi tế bào là một cơ thể. Vậy với cơ thể đa bào, các tế bào có sự phối hợp hoạt động với nhau như thế nào để tạo thành cơ thể sống?

Trả lời

Các tế bào sẽ tập hợp với nhau để làm nên tảng xây dựng nên các cấp tổ chức cao hơn, từ đó phối hợp với nhau để tạo thành cơ thể sống.

PHIẾU HỌC TẬP

TRẮC NGHIỆM

Câu 1: Đơn vị cấu tạo và chức năng cơ bản của mọi cơ thể sống là?

- A. Mô.
- B. Tế bào.
- C. Cơ quan.
- D. Hệ cơ quan.

Câu 2: Hệ cơ quan nào dưới đây không cần phối hợp hoạt động khi cơ thể đang chơi thể thao?

- A. Hệ tuần hoàn.
- B. Hệ thần kinh.
- C. Hệ hô hấp.
- D. Hệ tiêu hóa.

Câu 3: Cơ quan nào dưới đây không thuộc hệ tiêu hóa?

- A. Thận.
- B. Dạ dày.
- C. Ruột non.
- D. Miệng.

Câu 4: Loại mô nào dưới đây không cấu tạo nên dạ dày người?

- A. Mô biểu bì.
- C. Mô liên kết.
- B. Mô giậu.
- D. Mô cơ.

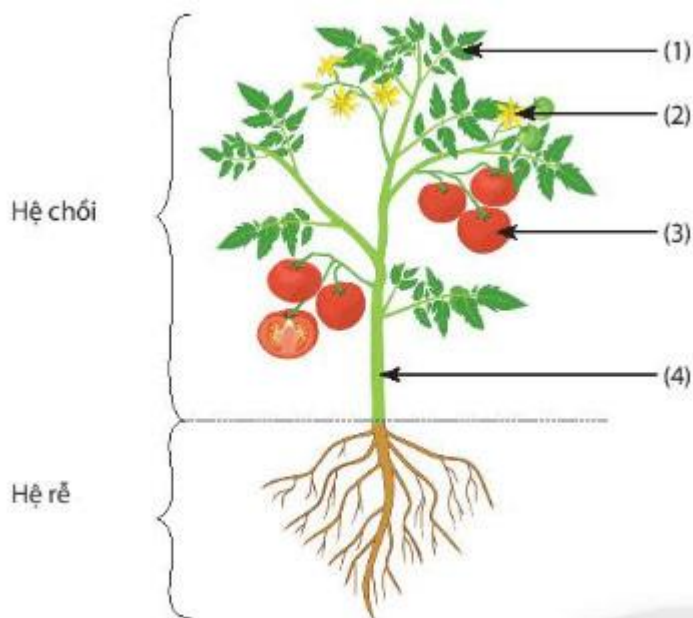
Câu 5: Cấp độ thấp nhất hoạt động độc lập trong cơ thể đa bào là

- A. Hệ cơ quan.
- B. Cơ quan.
- C. Mô.
- D. Tế bào.

TỰ LUẬN

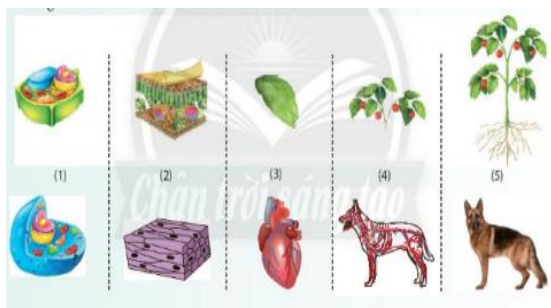
Câu 1: Quan sát hình và trả lời các câu hỏi

1. Cho biết các hệ cơ quan cấu tạo nên cây cà chua?
2. Chú thích các số 1, 2, 3, 4 trong hình?

▲ Hình 20.4. Sơ đồ mối quan hệ: cơ quan – cơ thể thực vật

Câu 2: Quan sát hình sau, hãy sắp xếp các thứ tự theo các cấp độ tổ chức của cơ thể?

HƯỚNG DẪN TRẢ LỜI

TRẮC NGHIỆM

Câu 1: B **Câu 2:** D **Câu 3:** A **Câu 4 :** B **Câu 5:** D

BÀI TẬP

Câu 1:

1/ Các hệ cơ quan cấu tạo nên cây cà chua đó là: hệ chồi và hệ rễ.

2/ Chú thích

- (1) Lá
- (2) Hoa
- (3) Quả
- (4) Thân

Câu 2:

(1). tế bào (2). mô (3). cơ quan (4). hệ cơ quan (5). cơ thể

C. DẶN DÒ

- Học sinh dựa vào Sách KHTN 6 tìm hiểu các thông tin.
- Hoàn thành các nội dung Bài tập vận dụng.

BÀI 21: THỰC HÀNH: QUAN SÁT SINH VẬT

A. LÝ THUYẾT

I. Chuẩn bị

- Dụng cụ: Kính hiển vi, lam kính, lamén, pipette, giấy thấm, bông, giấy bìa, kim chỉ, keo dán, lọ thủy tinh.
- Mẫu vật:
 - + Mẫu vật: mẫu nước ao hồ, nước đọng lâu ngày hoặc mẫu nuôi cấy. Mẫu thực vật có đầy đủ các đại diện biến dạng của rễ, thân, lá.
 - + Bộ ảnh thực vật: cây cà rốt, cây khoai lang, cây khoai tây, cây cà chua, cây hành, cây xương rồng, cây nắp ấm, cây quýt, cây lạc,... (có thể thay các cây khác để thuận lợi cho việc thu mẫu).
 - + Mô hình tháo lắp cơ thể người hoặc tranh ảnh về cấu tạo cơ thể người.

II. Cách tiến hành

Quan sát cơ thể đơn bào

- Bước 1: Đặt vài sợi bông lên lam kính
- Bước 2: Dùng pipette hút nước trong lọ chứa mẫu vật và nhỏ 1 giọt lên lam kính đã có sẵn sợi bông
- Bước 3: Đặt lamén lên lam kính có chứa mẫu vật, dùng giấy thấm nước thừa
- Bước 4: Quan sát tiêu bản dưới kính hiển vi với vật kính 10x, 40x và vẽ cơ thể đơn bào quan sát được

Quan sát các cơ quan cấu tạo cây xanh

- Quan sát mẫu vật
- Xác định các cơ quan, hệ cơ quan cấu tạo cây xanh ở mẫu vật hoặc bộ ảnh

Quan sát mô hình hoặc tranh ảnh cấu tạo cơ thể người

- Quan sát mô hình/tranh ảnh cấu tạo nên cơ thể người
- Xác định vị trí các cơ quan, hệ cơ quan quan sát được. Nếu quan sát mô hình cơ thể người cần thực hiện tháo, lắp theo các bước sau:
 - + Bước 1: Đặt mô hình vào vị trí thích hợp
 - + Bước 2: Quan sát tổng thể các thành phần cấu tạo ngoài của cơ thể người
 - + Bước 3: Quan sát cấu tạo các hệ cơ quan bằng cách tháo dần các bộ phận của mô hình
 - + Bước 4: Lắp mô hình về dạng ban đầu

Báo cáo kết quả thực hành

- Hoàn thành báo cáo theo mẫu

BÁO CÁO: QUAN SÁT SINH VẬT

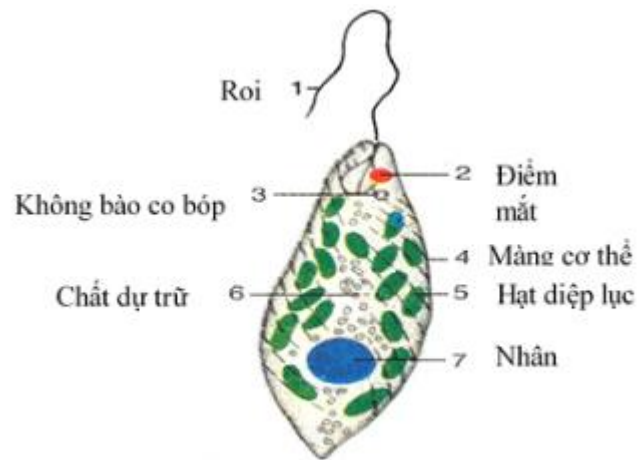
Thứ.....ngày.....tháng.....năm.....

Nhóm.....Lớp.....

1. Vẽ và chú thích một cơ thể đơn bào.

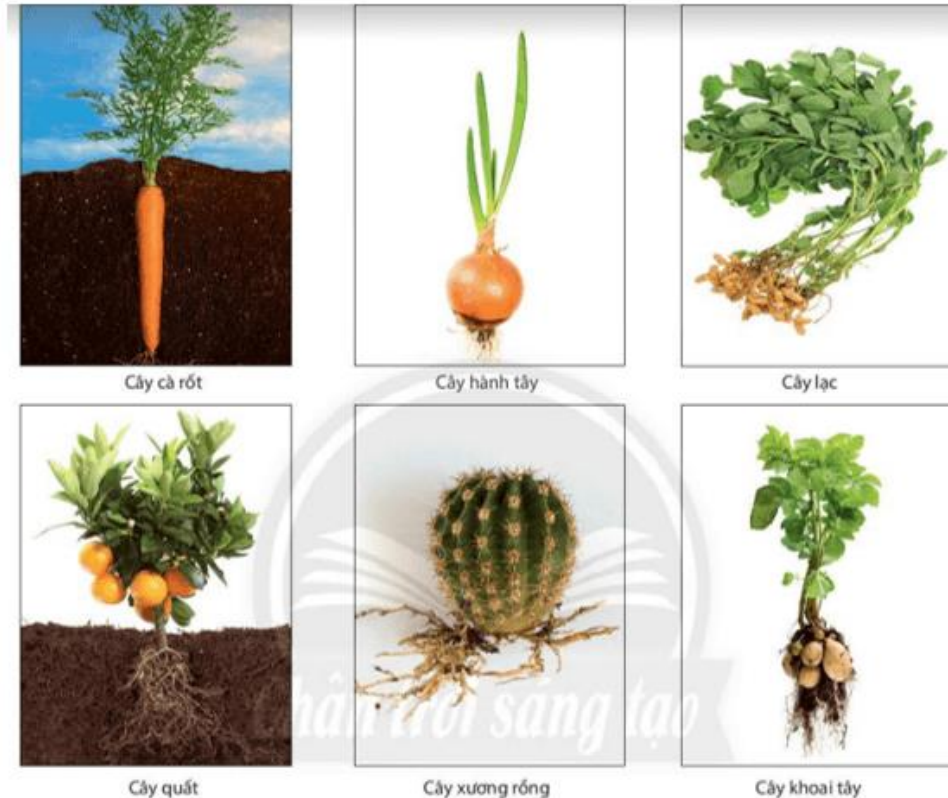
Đáp án:

Hình vẽ cấu tạo cơ thể trùng roi:

2. Nêu các cơ quan cấu tạo cây xanh trên mẫu đã quan sát.

Đáp án:

- Các cơ quan cấu tạo nên cây cà rốt: rễ (củ cà rốt là biến dạng của rễ), thân, lá.

- Các cơ quan cấu tạo nên cây hành tây: rễ, thân (thân biến dạng tạo thành củ), lá.
- Các cơ quan cấu tạo nên cây lạc: rễ, thân, lá, quả (chính là phần củ lạc).
- Các cơ quan cấu tạo nên cây quýt: rễ, thân, lá, hoa, quả.
- Các cơ quan cấu tạo nên cây xương rồng: rễ, thân (thân biến dạng phình to và có màu xanh), gai (gai xương rồng chính là biến dạng của lá).
- Các cơ quan cấu tạo nên cây khoai tây: rễ, thân (củ khoai tây là phần thân bò lan, phình to để dự trữ), lá.

3. Kể tên một số cơ quan, hệ cơ quan ở người.

Đáp án:

- Một số cơ quan ở người: mắt, mũi, miệng, thận, tim, phổi
- Một số hệ cơ quan ở người: hệ hô hấp, hệ tuần hoàn, hệ tiêu hóa,...

PHIẾU HỌC TẬP

Trắc nghiệm

Câu 1: Sinh vật nào dưới đây là nguyên sinh vật?

- A. Địa.
- B. Virus.
- C. Giun đất.
- D. Trùng roi.

Câu 2: Quan sát nguyên sinh vật trong giọt nước ao người ta sử dụng dụng cụ nào?

- A. Kính viễn vọng.
- B. Kính cận.
- C. Kính hiển vi.
- D. Kính viễn thị.

Câu 3: Sinh vật nào sau đây không có cơ thể đơn bào?

- A. Éch giun.
- B. Trùng roi.
- C. Trùng biến hình.
- D. Trùng giày.

Câu 4: Sinh vật nào dưới đây chưa có cấu tạo tế bào hoàn chỉnh?

- A. Vi khuẩn.

- B. Bộ cánh cứng.
- C. Thần lẩn.
- D. Trùng giày.

Câu 5: Hoa là cơ quan thuộc hệ cơ quan nào?

- A. Hệ rễ.
- B. Hệ thân.
- C. Hệ chồi.
- D. Hệ mạch.

Tự luận

Câu 1: Khi thao tác trên các bộ phận của mô hình cơ thể người, để thuận tiện cho việc lắp mô hình về dạng bạn đầu, em cần chú ý điều gì?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 2: Một số loài thực vật có các biến dạng ở rễ, thân, lá giúp chúng thực hiện được các chức năng phù hợp với điều kiện môi trường. Hãy lấy ví dụ về một số biến dạng ở thực vật mà em biết?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gợi ý trả lời:

Trắc nghiệm

Câu 1: A; Câu 2: C; Câu 3: A; Câu 4: A ; Câu 5: C.

Tự luận

Câu 1: Khi thao tác trên các bộ phận của mô hình cơ thể người, để thuận tiện cho việc lắp mô hình về dạng ban đầu, cần chú ý:

- Khi tháo mô hình: những bộ phận tháo trước để ở vị trí gần tay thao tác, những bộ phận tháo sau để theo thứ tự xa dần;
- Khi lắp mô hình: tiến hành lắp những bộ phận ở xa vào trước lần lượt cho đến hết.

Câu 2: Một số biến dạng thường gặp:

- Biến dạng của lá: cây xương rồng (lá-> gai) cây mướp (lá -> tua cuốn) cây dong ta (lá - vảy); củ hành tím (bẹ lá cuộn thành củ hành); cây nắp ấm (lá -> cơ quan bắt mồi);
- Biến dạng của thân: cây khoai tây, cây sự hào (thân -> củ: cây gừng thân -> rễ);
- Biến dạng của rễ: cây cà rốt, cây khoai lang, cây sắn (rễ -> củ) cây trầu không (rễ — móc bám) , cây đước, cây bần (rễ nhô lên khỏi mặt đất -> rễ thở); cây đa, cây tơ hồng (rễ — giác mút).

DẶN DÒ

- Học sinh dựa vào Sách KHTN 6 tìm hiểu các thông tin.
- Hoàn thành các nội dung Bài tập vận dụng.

Mọi thắc mắc Quý Phụ huynh vui lòng liên lạc:

-	Thầy Hiền	SĐT: 0937013009
-	Thầy Châu	SĐT: 0974498493
-	Thầy Tài	SĐT: 0384016912
-	Thầy Tâm	SĐT: 0779442859
-	Cô Tiểu Y	SĐT: 0389928322
-	Cô Huệ	SĐT: 0785656236
-	Cô Thu Hiền	SĐT: 0397683174